

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2016 - 7377

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har den 5. oktober 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 1 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares.

Doknr.
401751

Spørgsmål nr. 1:

Dato
17-10-2016

"Ministeren bedes redegøre for regelsættet, der bestemmer kommunalbestyrelsens beføjelser i forhold til kommunalforvaltningen, herunder om det er lovligt eller i overensstemmelse med god forvaltningsskik, hvis en kommunes forvaltning bruger ressourcer på at arbejde med en opgave, som kommunalbestyrelsen udtrykkeligt har besluttet, at kommunalforvaltningen ikke skal arbejde med. Vil kommunalforvaltningens arbejde i dette tilfælde være omfattet af reglerne om aktindsigt?"

Svar:

Efter § 2, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 769 af 9. juni 2015) styres kommunernes anliggender af kommunalbestyrelser. Det er herved fastslået, at kommunalbestyrelsen er kommunens øverste myndighed, som har det overordnede ansvar for hele den kommunale virksomhed og er kompetent til at træffe afgørelse i enhver sag, som vedrører kommunen.

Efter § 17, stk. 7, i lov om kommunernes styrelse drager kommunalbestyrelsen omsorg for indretning af kommunens administration og fastsætter regler om ansættelse og afskedigelse af kommunalt personale. Bestemmelsen markerer, at administrationen eller forvaltningen er et led i styrelsessystemet med kommunalbestyrelsen som overordnet organ.

Den kommunale forvaltning udgør således en samlet enhed, der afleder sin kompetence fra kommunalbestyrelsen. Der ses herved bort fra de sekretariatsfunktioner, som den kommunale forvaltning efter lovgivningen er tillagt for selvstændige myndigheder, som f.eks. valgbestyrelser efter folketingsvalglovens § 23, der i denne henseende har instruktionsbeføjelser over for forvaltningen.

At den kommunale forvaltning afleder sin kompetence fra kommunalbestyrelsen, betyder, at forvaltningen i sin virksomhed er underlagt kommunalbestyrelsens beslutninger. Det følger heraf, at forvaltningen ikke må arbejde med en opgave, som kommunalbestyrelsen udtrykkeligt og lovligt har besluttet, at forvaltningen ikke skal arbejde med. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunalbestyrelsen, når intet andet er bestemt, træffer afgørelse ved stemmeflertal, jf. § 11, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Dog kan forvaltningen, uanset kommunalbestyrelsens beslutning om, at forvaltningen ikke må arbejde med en opgave, godt forelægge en sag for udvalg eller kommunalbestyrelse, hvis der er nye oplysninger i sagen, der efter forvaltningens vurdering ændrer forudsætningerne for kommunalbestyrelsens beslutning på en sådan måde, at der er grundlag for, at sagen alligevel behandles. På tilsvarende måde kan en ny kommunalbestyrelses tiltræden udgøre en sådan ændret forudsætning, at forvaltningen kan

arbejde med en sag, som den tidligere kommunalbestyrelse havde truffet beslutning om, at den ikke skulle arbejde med.

Endvidere er de kommunale styrelsesregler ikke til hinder for, at forvaltningen tilvejebringer oplysninger eller yder visse former for bistand til kommunalbestyrelsens medlemmer eller grupper af medlemmer, når denne bistand er nært knyttet til det kommunale hverv, og når alle medlemmer har lige adgang til denne bistand. At forvaltningen i den enkelte kommune yder sådan bistand til medlemmer og grupper af medlemmer kan følge af en praksis i kommunen eller af retningslinjer fastsat af kommunalbestyrelsen. Der kan herved også henvises til bestemmelsen i § 8, stk. 6, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter kommunalbestyrelsen kan beslutte, hvorvidt og på hvilken måde medlemmerne kan forlange, at der til brug for behandlingen af sagerne tilvejebringes oplysninger eller ydes teknisk bistand fra forvaltningen.

Forvaltningen kan efter omstændighederne i forbindelse med tilvejebringelsen af sådan bistand til medlemmer eller grupper af medlemmer komme til at arbejde med sager, som kommunalbestyrelsens flertal ikke ønsker, at forvaltningen skal arbejde med på kommunens vegne. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvor forvaltningen yder bistand til et medlem eller en gruppe af medlemmer, der udgør eller repræsenterer et mindretal i kommunalbestyrelsen med henblik på mindretallets fremsættelse af et forslag i kommunalbestyrelsen.

Om en kommunalbestyrelses beslutning om, at forvaltningen ikke må arbejde med en bestemt opgave, også omfatter forvaltningens bistand til kommunalbestyrelsens medlemmer eller grupper af medlemmer, vil bero på en konkret fortolkning af beslutningen.

Herudover kan et kommunalbestyrelsesmedlems anvendelse af sin ret efter § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse til at få en sag på kommunalbestyrelsens dagsorden (initiativretten) indebære, at forvaltningen er forpligtet til at udføre det forberedende arbejde, der er nødvendigt for, at sagen kan sættes på dagsordenen, herunder udarbejde et dagsordensudkast med det nævnte forslag. Dette gælder, uanset om kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om, at forvaltningen ikke skal arbejde med de opgaver, forslaget vedrører. Dog kan kommunalbestyrelsen afvise et medlems forslag om at få en sag optaget på dagsordenen, hvis sagen er identisk med en sag, der tidligere har været behandlet i kommunalbestyrelsen, og hvis grundlaget for sagens behandling ikke er ændret.

Offentlighedslovens regler om aktindsigt finder anvendelse på al virksomhed, der udøves af myndigheder inden for den offentlige forvaltning, jf. offentlighedslovens § 2, herunder således også virksomhed, som udøves af den kommunale forvaltning. Dette gælder, uanset om kommunalbestyrelsen måtte have truffet beslutning om, at forvaltningen ikke skal arbejde med sagen. Det gælder også, når forvaltningen yder bistand til medlemmer eller grupper af medlemmer i kommunalbestyrelsen. Om et dokument konkret vil være omfattet af retten til aktindsigt efter offentlighedsloven vil bero på en konkret vurdering.

Det tilføjes, at kommunalbestyrelsens medlemmer efter § 9 i lov om kommunernes styrelse som led i deres hverv har ret til at gennemse sagsmateriale, der i endelig form foreligger i kommunens administration. Denne ret til sagsindsigt for medlemmerne gælder alle dokumenter, der vedrører en sag, der kan behandles af kommunalbestyrelsen, når dokumenterne har endelig form. Retten er mere vidtgående end retten til aktindsigt efter offentlighedsloven, da den – når de nævnte betingelser er opfyldt – omfatter interne dokumenter samt som udgangspunkt også fortrolige oplysninger. Retten gælder, uanset om kommunalbestyrelsen måtte have truffet beslutning om, at forvaltningen ikke skal arbejde med sagen, og den gælder også, når forvaltningen yder bistand til medlemmer eller grupper af medlemmer i kommunalbestyrelsen.

Med venlig hilsen
Karen Ellemann

